

Het is niet het één of het ander. Er is recht op leren én er is een recht op veilig en gezond werken.

Coronamoeheid moet ons alerter maken

Wat in de tweede helft van het schooljaar 2019-2020 gebeurde, kon niemand voorspellen. Iedereen vervloekt een onzichtbare vijand. Ondertussen zitten we al een half jaar opgescheept met het duivelse coronavirus en de coronamoeheid slaat toe. Velen wilden hun vakantie nemen alsof het virus er niet meer was. Maar de rekening werd gepresenteerd. De Veiligheidsraad moest bijsturen.

Intussen is het duidelijk dat we nog niet onmiddellijk terugkeren naar een normale samenleving. Iedereen hoopte dat de zomer qua besmettingen rustiger zou zijn, maar niets is minder waar. Bij het schrijven van dit artikel moeten nog veel vakantiegangers terugkeren, al dan niet uit een rode zone. Opnieuw beheersen de coronacijfers onze maatschappij, maar anders dan in maart is er een coronamoeheid ontstaan. Uit verminderde vrees of rebellie tegen dat virus dat ons leven zodanig in de war stuurt. Het bewaren of zelfs opnieuw creëren van een draagvlak bij de bevolking is een fundamentele opgave voor onze beleidsmakers. We moeten de waarheid onder ogen durven zien en ook maatregelen nemen en opvolgen, in het belang van iedereen en van onze toekomst. We moeten alert zijn en adequaat handelen. Tracking en tracing bijvoorbeeld mag niet langer falen.

Leren op school of op afstand werken en kiezen voor veiligheid?

Het gevaar voor radicale keuzes bestaat. Dat merk je ook sterk in de debatten. Maar het is een valse vraag, een valstrik waar COC zich niet door laat vangen.

Een goed voorbeeld is het afstandsleren. Voor sommige leerlingen was het afstandsleren efficiënter dan fysiek klassikaal onderwijs. Zij verwerkten meer leerstof op kortere tijd. Zij boekten winst in zelfstandigheid en leerden plannen. Dat zijn belangrijke vaardigheden voor het verdere studieverloop of in een beroepsactiviteit. Maar laten we de kop niet in de grond steken. Dat is zeker niet voor alle leerlingen het geval. Naast andere werkvormen is en blijft het klassikaal vormend onderwijs in fysieke aanwezigheid de beste vorm: luisteren naar het verhaal van de vakleraar die gepassioneerd vertelt en in gesprek gaat met leerlingen die geïnteresseerd vragen stellen en direct begeleid kunnen

oefenen. Dat in sommige scholen de kwaliteit van het afstandsonderwijs vorig schooljaar ondermaats was, erkent ook Lieven Boeve (topman van het katholiek onderwijs). Een evaluatie dringt zich dus op. Want hoe dan ook zal afstandsonderwijs op enkele - en in het slechtste geval op vele - scholen terugkeren.

Veel initiatieven worden nu ingegeven door een afwezigheid van angst en veiligheid. Die angst kunnen we niet wegdenken. Ze is aanwezig bij leerlingen en personeel. Onzekerheid leidt tot angst. Informatie, open communicatie en transparante handelingen zijn de remedie. Wat sommigen soms vergeten, is dat onderwijspersoneel en ook leerlingen, studenten en cursisten het recht hebben om te werken in een veilige omgeving. Een werkgever waarvan blijkt dat hij het niet nauw neemt met de veiligheid van zijn werknemers, kan niet alleen gesanctioneerd worden, maar zou in de toekomst wel eens geconfronteerd kunnen worden met een nóg groter personeelstekort. Werkgevers zijn niet alleen wettelijk, maar ook en vooral moreel verplicht iedereen te beschermen. Zij moeten de gevaren voor gezondheid en veiligheid op de werkplek vaststellen, de risico's inschatten en preventieve maatregelen treffen. Daarom pleitte COC vanaf het begin van de pandemie voor risicoanalyses. Die blijven gelukkig behouden. Ze zijn zéér belangrijk om veilig te kunnen werken en leren. Concrete lokale veiligheidsrichtlijnen moeten nu snel worden uitgewerkt. De basis blijft richtlijnen omtrent afstands-, handhygiëne-, mondkmasker- en ventilatiebeleid, schoonmaken en desinfecteren. Preventieadviseurs hebben opnieuw een zeer belangrijke taak op te nemen. En die risicoanalyses mogen zomaar niet genegeerd worden.

COC wil niet vogelpikken of een kamp kiezen. Wij willen dat leerlingen onderwijs kunnen volgen. Maar wij willen ook dat dat voor iedereen, zowel leerlingen als personeel, vei-

lig kan gebeuren. Het is niet het één of het ander. Er is recht op leren én er is een recht op veilig en gezond werken.

Risico's maximaal beperken, alert en adequaat anticiperen

Virologen, pediaters en andere wetenschappers nemen een belangrijke verantwoordelijkheid op zich, precies vanwege het enorme menselijke maar ook maatschappelijke risico. Zij doen hun uiterste best om de situatie op de voet te volgen. Volgens Erica Vlieghe, voorzitter van de GEES, is de keuze gemaakt om prioriteit te geven aan het onderwijs en dat zoveel mogelijk open te zetten. "Maar je kan een taart niet in oneindig veel stukjes verdelen. Als je iets openzet, moet je dat in balans brengen met een aantal andere zaken." Daar zit de reden waarom andere maatschappelijke sectoren niet krijgen wat zij vragen. Testen, opsporen en afzonderen indien nodig worden bovendien cruciaal. Dat moet wanneer de scholen opengaan in ieder geval vlotter gebeuren dan vandaag. Sciensano expliciteert recent dat zelfs in het kleuteronderwijs wellicht klassen moeten sluiten wanneer de leraar positief test, maar ook wanneer er meer dan één kind positief test in eenzelfde klas.

Ondertussen moet er voortdurend én helder gecommuniceerd worden met alle betrokkenen. Richtlijnen moeten gekend zijn en actief gehandhaafd worden. Zo zal COC zal mee toekijken op de werking van de lokale crisiscellen. Er werden daarover duidelijke afspraken gemaakt met de onderwijsminister. COC doet een oproep aan alle betrokken beleidsverantwoordelijken: neem de data van de RAG¹ serieus, monitor kritisch en handel ook naar wat vastgesteld wordt. Durf bij te sturen waar nodig in het belang van ieders toekomst. Dat getuigt van verantwoord beleid.

Koen

1 De Risk Assessment Group (RAG) analyseert het risico voor de bevolking op basis van epidemiologische en wetenschappelijke gegevens. De groep wordt voorgezeten door Sciensano en bestaat uit experts van Sciensano en de gezondheidsautoriteiten. De RAG adviseert aan CE-LEVAL. De evaluatiecel (CELEVAL) wordt voorgezeten door de FOD Volksgezondheid en bestaat uit vertegenwoordigers van Sciensano, het comité dat in werking werd gesteld voor het COVID-19, de Hoge Gezondheidsraad, de administraties die bevoegd zijn voor volksgezondheid op het niveau van de Gewesten en Gemeenschappen, alsook de FOD Binnenlandse Zaken en Mobiliteit. Ze adviseert over volksgezondheid aan de autoriteiten voor het nemen van beslissingen om de pandemie te bestrijden.